

"Bu içerik, Temel Eğitim Genel Müdürlüğü tarafından öğrencilerin yazılı öncesi çalışmaları amacıyla hazırlanmıştır. Örnek soru niteliği taşımamaktadır. Hazırlanan sorular, yayımlanan senaryoların tamamındaki öğrenme çıktılarını kapsamaktadır."

1. Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde yapılan kazılarda yabancı buğday, mercimek, çayır bezelyesi, arpa gibi ürünler ve bu ürünlerin depolandığı yerler bulunmuştur. Ayrıca sığır, koyun, keçi gibi hayvanların da evcilleştirildiği gözlemlenmiştir. Günlük işlerde kullandıkları çanak, çömlek, küp, testi, seramik gibi eşyaların yanında bakırdan yapılmış bız, iğne gibi eşyalar da bulunmuştur.

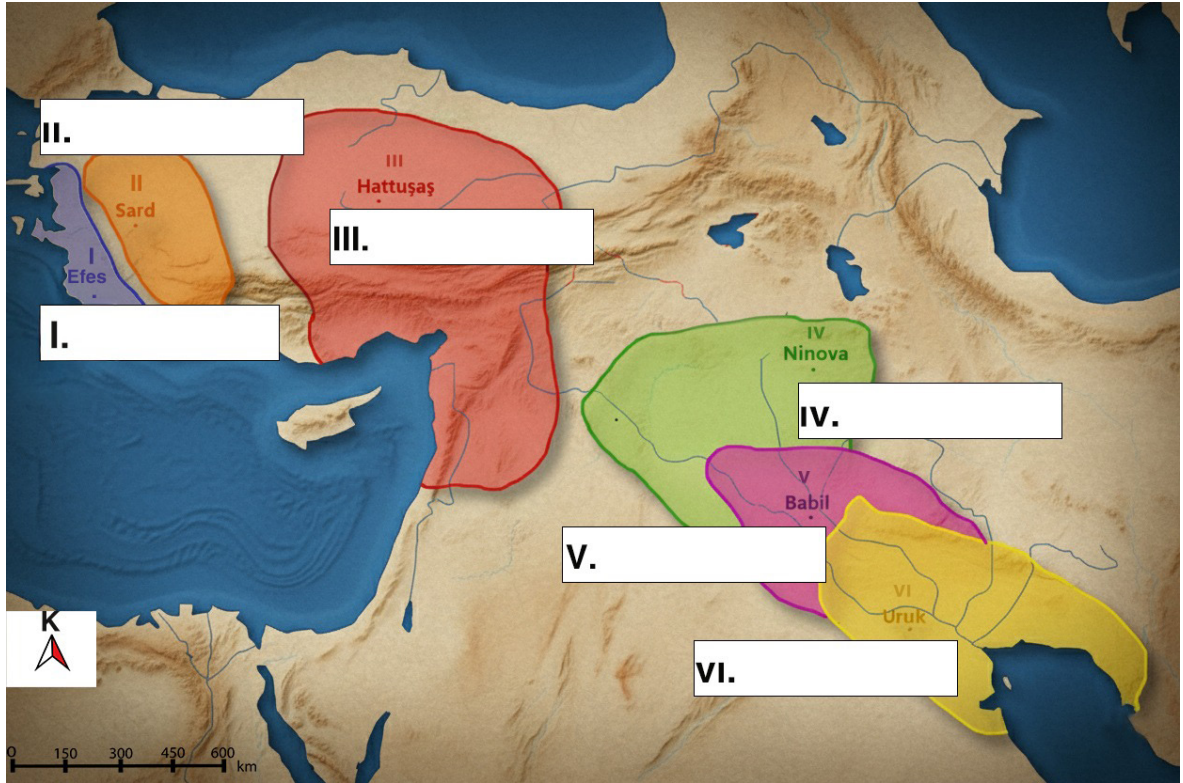
a) Metinden hareketle Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde insanlar geçimlerini nasıl sağlamışlardır?

b) Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde insanlar eşyalarını hangi kaynakları kullanarak yapmışlardır?

2. Tabloda Anadolu ve Mezopotamya medeniyetlerinin bazı kültürel özellikleri verilmiştir. Verilen kültürel özelliklerin karşılıklarına ait olduğu medeniyetin ismini yazınız.

Kültürel Özellikler		Medeniyet
a	Krallar yıl boyunca yaşanan olayları tanrılarına hesap vermek amacıyla kral yıllıklarına yazdırmışlardır. Önemli olayların olduğu gibi yazıldığı kral yıllıkları, tarafsız tarihçiliğin başlangıcı olarak kabul edilmektedir. Kraliçelerine "tavananna" adını vermişlerdir. Soylulardan oluşan bir "Pankuş Meclisi" kurmuşlardır.	
b	Üretilen tarım ürünlerini kayıt altına almak için kullanılan semboller sayesinde çivi yazısını icat etmişlerdir.	
c	Sınırları içinde ticaret yapan tüccarların mallarını korumak için devlet güvencesi vermişlerdir. Böylece tarihte ilk kez sigortacılığı başlatmışlardır. Parayı icat eden medeniyettir.	
ç	Dünyanın en eski kütüphanelerinden biri, MÖ 7. yüzyılda Ninova'da kurulmuştur. Bilim ve kültüre önem vermişler, binlerce eseri bu kütüphanede toplamışlardır.	
d	Şehir devletleri hâlinde yaşamış ve özgür düşünceye önem vermişlerdir. Bu durum bilim ve sanatta gelişerek şehirlerinin kültür ve medeniyet merkezi hâline gelmesini sağlamıştır. Bu medeniyette birçok bilim insanı yetişmiştir. Bu bilim insanlarından Hipokrat (tıp), Herodot (tarih), Pisagor (matematik) ilk akla gelenlerdir.	
e	Hammurabi, toplumsal hayatı düzenlemek için "Hammurabi Kanunları" olarak bilinen yazılı kanunlar hazırlatmıştır. Bu kanunlar "kisas esasına" göre yapılmıştır.	

3. Aşağıda İlk Çağ medeniyetleri haritası verilmiştir. Haritada İlk Çağ medeniyetlerinin önemli şehirleri ve kuruldukları yerler gösterilmiştir. Numaralandırılmış kutuların içine ilgili medeniyetin ismini yazınız.

4. Selin 5. sınıf öğrencisidir. O gün okulda sınıf temsilciliği için seçim yapılacağı açıklandı. Sınıf öğretmeni isteyen herkesin sınıf temsilciliği için aday olabileceğini, yapılan seçimde oy kullananların sadece bir oy hakkı olduğunu belirtti. Bunun üzerine Selin ve 4 arkadaşı sınıf temsilciliği için aday oldular. Seçim sonuçlarına göre Selin sınıf temsilcisi oldu.

Metinden hareketle yapılan seçimlerde demokrasinin hangi ilkelerinden bahsedilmiştir?

2 tanesini yazınız.

5. Demokrasi kavramı, halk egemenliği veya halkın devlet yönetiminde söz sahibi olması olarak ifade edilmiştir. Ancak bu kavram sadece devlet yönetimi ile ilgili değildir. Aynı zamanda bir davranış ve yaşayış biçimidir. Cumhuriyet ise gücünü halktan alan ve halkın yönetme yetkisine sahip olduğu bir yönetim biçimidir. Bu yönetim biçiminde halk, seçtiği devlet başkanı ve milletvekilleri aracılığıyla bu yetkiyi kullanıp ülke yönetimine katılır.

Metinden hareketle cumhuriyet ve demokrasi arasındaki farkı yazınız.

6. Elif, okuldan çıkıp eve giderken annesinin ona verdiği küçük listeyi hatırladı. Önce mahalledeki bakkala uğrayacaktı. Bakka Selim Amca'nın dükkânına geldi. Alacağı sütün ve yoğurdun üzerindeki son kullanma tarihlerini kontrol etti. Sepetine koyduğu kuruyemişlerin yerli malı olmasına dikkat etti. Alışverişi bittiğinde aldığı ürünlerin fişini almayı unutmadı. Daha sonra evine doğru yürürken kaldırımdan yürüdü, trafik işaretlerine dikkat etti ve yaya geçidini kullandı. Eve geldiğinde annesine yardım etti. Aldıkları ürünlerin boş kutularını, kâğıt ambalajlarını ve plastik şişelerini ayırdı. Evlerinin kapısının yanındaki geri dönüşüm kutularına attı.

Metne göre Elif'in davranışları etkin vatandaşın hangi özelliklerini yansıtır? Yazınız.

7. **Tabloda verilen davranışları inceleyerek her birinin olumlu ya da olumsuz olduğunu ilgili alana yazınız.**

Davranışlar	Olumlu- Olumsuz
Sınıf başkanlığı seçimlerinde oyumu kullanırım.	
Beni ilgilendirmeyen konuları görmezden gelirim.	
Haklarımı bilir ve savunurum.	
Çevremde gördüğüm olumsuzluklardan etkilenmem.	
Kararlarımda kendi ihtiyaç ve önceliklerimi dikkate alırım.	

ÖĞRENME ÇIKTISI	SORU NO
SB.5.3.2. Anadolu'da ilk yerleşimleri kuran toplumların sosyal hayatlarına yönelik bakış açısı geliştirebilme	1
SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme	2
SB.5.3.3. Mezopotamya ve Anadolu medeniyetlerinin ortak mirasa katkılarını karşılaştırabilme	3
SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	4
SB.5.4.1. Demokrasi ve cumhuriyet kavramları arasındaki ilişkiyi çözümleyebilme	5
SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	6
SB.5.4.2. Toplum düzenine etkisi bakımından etkin vatandaş olmanın önemine yönelik çıkarımda bulunabilme	7

ÇÖZÜMLER

1. a) Metinden hareketle Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde insanlar geçimlerini nasıl sağlamışlardır?

- Tarım
- Hayvancılık

b) Anadolu'nun ilk yerleşim yerlerinde insanların eşyalarını hangi kaynakları kullanarak yapmışlardır?

- Maden
- Toprak

2. Tabloda Anadolu ve Mezopotamya medeniyetlerinin bazı kültürel özellikleri verilmiştir. Verilen kültürel özelliklerin karşılıklarına ait olduğu medeniyetin ismini yazınız.

	Medeniyet
a	HİTİTLER
b	SÜMERLER
c	LİDYALILAR
ç	ASURLAR
d	İYONLAR
e	BABİLLER

3. Aşağıda İlk Çağ medeniyetleri haritası verilmiştir. Haritada İlk Çağ medeniyetlerinin önemli şehirleri ve kuruldukları yerler gösterilmiştir. Numaralandırılmış kutuların içine ilgili medeniyetin ismini yazınız.

Medeniyet	
I	İYONLAR
II	LİDYALILAR
III	HİTİTLER
IV	ASURLAR
V	BABİLLER
VI	SÜMERLER

4. Metinden hareketle yapılan seçimlerde demokrasinin hangi ilkelerinden bahsedilmiştir?

2 tanesini yazınız.

- Çoğulculuk
- Katılım
- Seçme-Seçilme
- Eşitlik

5. Metinden hareketle cumhuriyet ve demokrasi arasındaki farkı yazınız?

Cumhuriyet bir yönetim biçimi, demokrasi ise yaşayış biçimidir.

6. Metne göre Elif'in davranışları etkin vatandaşın hangi özelliklerini yansıtır?

- Kurallara uyma (trafik kurallarına uyma)
- Alışveriş sonrası fiş veya faturasını almak. (Vergisini ödeme)
- Aldığı ürünlerin son kullanma tarihlerini kontrol etmek. (Bilinçli tüketici)
- Evde annesine yardım etmek. (Sorumluluklarını yerine getirmek, sorumluluk sahibi olmak)
- Çevreye duyarlı olmak.

7. Tabloda verilen davranışları inceleyerek her birinin olumlu ya da olumsuz olduğunu ilgili alana yazınız.

Davranışlar	Olumlu- Olumsuz
Sınıf başkanlığı seçimlerinde oyumu kullanırım.	Olumlu
Beni ilgilendirmeyen konuları görmezden gelirim.	Olumsuz
Haklarımı bilir ve savunurum.	Olumlu
Çevremde gördüğüm olumsuzluklardan etkilenmem.	Olumsuz
Kararlarımda kendi ihtiyaç ve önceliklerimi dikkate alırım.	Olumsuz